

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/96702,Wspoltworca-niepodleglego-Wojska-Polskiego-gen-Boleslaw-Roja-zostal-upamietniony.html>
27.04.2024, 11:03

Współtwórca niepodległego Wojska Polskiego gen. Bolesław Roja został upamiętniony na terenie byłego obozu KL Sachsenhausen

Z okazji 75. rocznicy wyzwolenia obozu KL Sachsenhausen na terenie byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego, znajdującego się w okolicach Berlina, został postawiony pomnik generała dywizji Bolesława Jerzego Roi – jednego z czterech sygnatariuszy rozkazu o powołaniu niepodległego Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej Polskiej, aresztowanego i przewiezionego do obozu, a następnie zamordowanego tam w maju 1940 roku.

Pomnik generała stanął obok monumentu poświęconego generałowi Stefanowi Roweckiemu ps. Grot, w okolicach budynku dowództwa obozu. Obaj oficerowie związani są z miastem Kielce, które od lat prowadzi współpracę z instytucjami pamięci w Berlinie.

Pomnik powstał na wniosek środowiska kombatantów ze Stowarzyszenia Pamięci Narodowej Czwartak w Kielcach, który został wystosowany do Prezydenta Miasta Kielce. Powstanie monumentu jest wynikiem wieloletniej współpracy Urzędu Miasta Kielce, instytucji pamięci w Berlinie oraz Instytutu Pamięci Narodowej, który współfinansował upamiętnienie.

Ze względu na światową pandemię koronawirusa oficjalne uroczystości przy nowo powstałym pomniku gen. Roi zostały przeniesione na przyszłoroczne

Gen. Bolesław Roja. Fot. Wikimedia Commons

międzynarodowe obchody wyzwolenia obozu. Więcej szczegółów na temat przedsięwzięcia prześlemy podczas konferencji prasowej planowanej na koniec maja 2020 r.

Bolesław Roja (1876-1940) był jednym z najważniejszych dowódców legionowych. Twórca i dowódca słynnego 4. Pułku Piechoty Legionów Polskich, sformowanego na wiosnę 1915 roku, stacjonującego w okresie międzywojennym w Kielcach. Z tej jednostki w marcu 1939 roku na Westerplatte został wysłany pluton wartowniczy w sile blisko 68 żołnierzy. Podczas II wojny światowej włączył się w podziemną działalność Polskiego Czerwonego Krzyża. W marcu 1940 został aresztowany przez Niemców, którzy z Pawiaka przewieźli go 3 maja do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, gdzie 27 maja został zamordowany. Po wojnie pochowany na Cmentarzu Wojskowym na warszawskich Powązkach.

Pomnik gen. Bolesława Roja na terenie byłego obozu KL Sachsenhausen

In Sachsenhausen, auf dem Gebiet des ehemaligen Konzentrationslagers, gedachte man des Mitbegründers der unabhängigen polnischen Armee

Anlässlich des 75. Jahrestags der Befreiung von KZ Sachsenhausen wurde auf dem Gebiet des ehemaligen KZ Sachsenhausen, das sich in der Nähe von Berlin befindet, das Denkmal zum Gedenken an den Generalmajor Bolesław Jerzy Roja – einen von vier Unterzeichnern des Befehls zur Gründung der unabhängigen polnischen Armee – aufgestellt.

Das Denkmal des Generals Roja steht neben dem schon vorhandenen Denkmal zum Gedenken an den General Stefan Rowecki, Tarnname Grot, in der Nähe des Gebäudes der Lagerkommandantur. Beide Offiziere sind mit der Stadt Kielce verbunden, die seit Jahren mit Gedenkstätten in Berlin zusammenarbeitet.

Das Denkmal entstand auf Antrag der Kriegsveteranen aus dem Verein für Nationales Gedenken „Czwartak“ in Kielce, der an den Bürgermeister der Stadt Kielce eingereicht wurde. Die Entstehung des Denkmals war das Ergebnis einer langjährigen Zusammenarbeit der Stadtverwaltung Kielce, der Gedenkstätten in Berlin und des Instituts für Nationales Gedenken, das dieses Vorhaben mitfinanziert.

Wegen der weltweiten Coronavirus-Pandemie wurden offizielle Feierlichkeiten an dem neu entstandenen Denkmal des Generals Roja auf das folgende Jahr verschoben. Die Zeremonie soll anlässlich der internationalen Feierlichkeiten zur Befreiung des KZ Sachsenhausen stattfinden. Mehr Einzelheiten zu diesem Vorhaben werden während einer Pressekonferenz, die Ende Mai 2020 stattfinden soll, mitgeteilt.

Bolesław Roja (1876-1940) war einer der wichtigsten Befehlshaber der Legionen. Der Gründer und Befehlshaber des berühmten 4. Infanterieregiments der Polnischen Legionen, das im Frühling 1915 formiert wurde und das in der Zwischenkriegszeit in Kielce stationierte. Im März 1939 schickte diese Einheit einen Zugtrupp nach Westerplatte, dessen Stärke etwa 68 Soldaten betrug. Während des Zweiten Weltkriegs schloss er sich den Untergrundaktivitäten des Polnischen Roten Kreuzes an. Im März 1940 wurde er von der Gestapo verhaftet, die ihn aus dem Pawiak-Gefängnis ins Konzentrationslager Sachsenhausen überführte, wo er bald ermordet wurde. Nach dem Krieg wurde er auf dem Militärfriedhof Powązki beigesetzt.